

Den pædagogisk håndterbare indvandrerelev i Danmark, 1970-2013 – En kritisk prisme for studiet af skabelsen af en dansk velfærdsnationalstat

Marta Padovan-Özdemir

Siden de tidlige 1970'ere, hvor de første børn af ikke-vestlige arbejdsmigranter begyndte i den danske folkeskole, har indvandrereleven tiltrukket sig stor pædagogisk opmærksomhed fra såvel politikere, administratorer, lærere, eksperter og forskere. Denne pædagogiske opmærksomhed har været udtrykt som en bekymring for indvandrerelevens individuelle velfærd, men ofte også som en bekymring for kollektivets velfærd i det danske samfund. Ved at anlægge et kritisk perspektiv på denne pædagogiske opmærksomhed, stiller afhandlingen spørgsmålet om, hvordan indvandrereleven er blevet gjort pædagogisk håndterbar i den danske folkeskole i perioden mellem 1970 og 2013, og hvordan pædagogiserede styringspraktikker har bidraget til at skabe en post-1970 dansk velfærdsnationalstat.

Studiet er baseret på mere end 800 historiske dokumenter indsamlet via arkivstudier af administrative tekstproduktioner, fagtidsskrifter og forskellige former for pædagogisk-didaktiske vejledninger. Ved at fokusere på administrativ vidensproduktion, lærerprofessionalisering og pædagogisk-didaktisk udvikling som svar på indvandrerelevens tilstedeværelse identificerer afhandlingen problem-løsningskomplekser, der grundlæggende kan forstås som en pædagogisering af integrationens sociale spørgsmål. Qua en styringsanalytik konstrueres disse pædagogiske praksisser som en kritisk-historisk prisme, hvorigennem skabelsen af en dansk velfærdsnationalstat kan studeres.

Afhandlingen bidrager med problematiseringer af den pædagogiske håndtering af indvandrereleven og viser, hvordan pædagogiseret velfærdsarbejde i relation til ikke-vestlige indvandrere ikke blot har spejlet et rodfæstet nationalt projekt, men i ligeså høj grad har udgjort et civiliserende, racialiserende og dermed moderniserende projekt med henblik på at lede det sociale i den gode sags tjeneste. Hermed destabiliseres den pædagogiske optimisme, der historisk har løbet som en rød tråd i uddannelse- og integrationsindsatsen. På denne baggrund kan den post-1970 danske velfærdsnationalstat forstås som effekten af et grundlæggende moderne projekt, der viser sig i form af en brutal omsorg, subtilt racialiseret professionalisering og en civiliserende pædagogik, der placerer indvandrereleven på tærsklen til en moderne dansk livsform.